

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalványt küldhetők.
Egyes számok 20 filléért kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 14 fill.
Kétszeriért 12 fill., többszöréért 10 fill. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szög 2 kor. 60 fill., azontul minden szó 2
fillérvél számítatik.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk Füzekötetében levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Élők és a holtak.

Áldatlan harc folyik az emberi társadalomban, az egyik gögös fenhéjazással nagy hangon lármázza tele a világot, szemvelgi a nagylelkűt, a humanistát, de szívében a legrutább önzés uralkodik, s hazug ámitásokkal kapaszkodik embertársainak vállaira, hogy magának kényelmet és jólétet biztosítson, lelkét emberi hűságot tölti be s kéjelegve fürdik a tömjénezés ringó hullámaiban; a másik küzd a létért, a mindennapi kenyér megszerzésének fáradságai között roskadozik, aggodalom és kétség marcangolja lelkét, hogy mit hoz rá a jövő; megvívja az élet harcát, hogy tudja teljesíteni emberi és társadalmi kötelességeit. Szívét az emberbaráti indulatok nemes érzése tölti be, de megszállja a csüggedés a mikor azt látja, hogy minden fáradozása s legjobb igyekezete eredménytelen s az ellentétek mindig jobban kiélesednek.

Elégedetlenségét majd kedvetlenséget szül az emberekben a sikertelen küzdés s átengedik magukat a sors szélsőséges játékaiknak, az emberi önzés pedig megragadja ezt az alkalmat s az egyéni jólét örömei között dőzöl.

Szomorú jelenségei ezek társadalmi viszonyainknak, annál szomorubbak, mert ezek a tünetek az élet minden nyilvánulásában jelentkeznek; a főnemes célu társadalmi intézményeket és humanitárius eszékét szolgáló s a társadalom jóvoltáért küzdő egyéneket a haszonlesők lehurrogják, az emberi igazságokat letiporják szemérmelen hazugságokkal ámitják a könnyen hívőket, hogy saját céljaikat mozdíthassák elő. A társadalomnak ezek az elemei mit törődnek azután, a nép szenvedésével és nyomorúságával! A kik pedig a társadalom jóvoltáért küzdenek, az igazság diadaláért harcolnak, azokat haszontalan himpelléreknek mutatják be. Így igyekeznek azután a társadalom hasznos munkásaiból az élet kedvet

kiölni, így vetnek gátat azoknak a nemes célu törekvéseknek, a melyek a társadalmi béke, emberbaráti szeretet, és az együtérzés megteremtésére irányulnak.

Amde e miatt nem szabad csüggednünk, a társadalomból még nem halt ki egészen a nemes érzés, a közjóra való munkálkodásnak, az emberi tevékenységnek még mindig látjuk azokat a jeleit, a melyek a jövő iránt feltámadt kétségeinket eloszlatják, ha a társadalom lelkes munkásai összetartanak s önzetlenül állanak a közjó munkájába.

Nagy és nehéz feladatok teljesítése vár az élő emberiségre, pótolnia kell a régi mulasztásokat, gyakorolnia kell azokat az igazi emberbaráti erényeket, a melyek a nép boldogítására vezetnek. Közjóra való munkálkodásra csak az önzetelen és öntudatos polgárság képes, de a meghunyászkodó szolgálalkúság nagy társadalmi eszmék megvalósítására képtelen.

De hát meg van e a társadalomban az az akarat képesség, és meg van e az arra való bátorság, hogy az eszmék megvalósításáért sikra száljon? Erre a kérdésre csak tagadó választ adhatunk, Mindenhol a személyi érdekek, az emberi hűságot nyomulnak előtérbe, a jótékony s a humanizmus is csak eszköz arra, hogy az egyesek céljukat minél jobban elérhessék.

A komoly munkának olyan kevés becsé van, komoly érzelm ritkán hevíti az emberek szívét, mert hiszen a fennen való kérkedés, az ördögi cinizmus záporoként szórja rá mérgezett nyilait, apró beszantásokkal, hazug ámitásokkal iparkodik elterelni a figyelmet az igaz szóról, a komoly munkáról.

De meggondolják-e, hogy az igazságot elhallgattatni, eltiporni nem lehet, az emberi élet elenyészik, de a nemes cselekedetek túl élnek. Pár nap múlva elérkezik a halottak napja, az élők felkeresik a holtak birodalmát, gazdag, szegény és nyomorult, a gögös és az

alázatos elviszi oda az ő gazdaságát ékes drága virágokban, vagy a fájdalom könnyeiben, mert hiszen nincs az élők között, akinek ne volna siratni valója, a kinek nem volna kedves halottja az enyészet örök birodalmában. Megnépesednek a temetők, drága, ékes koszorúk, vagy a szeretet szerény virágai borítják a sírokat, kigyulnak a megemlékezés apró tüzei s hullanak a fájdalom könnyei; lelkünk átszellemülve felemelkedik elhunyt kedveseink lelkéhez, a sajnó szívé enyhülést keres a megemlékezésben, s az örökkévalóság bite megerősödik az élők lelkében. Felmagasztosult kegyelet érzés tölti be a szíveket, a veszteség fájdalma sűrű könnyekben keres vigaszt és nyihet, és bizony sok, végtelen sok azoknak a száma, a kik mindentüket veszítették abban, a ki örök álmát alussza.

Oh de itt is csak a sírok mélyén az enyészetben van meg az egyenlőség, azon kívül már a világi hűságot versenyét látjuk; az emberi hivalkodás pompázik az ő cifraságaival, kérkedik gazdagságával, amde azért a mulandóság fájdalma annál erősebben tépi szívet, ha le néz a sír fenekére, mert hiszen itt megsejtenik minden különbség szegény és gazdag egyenlőkké lesznek; megszűnik a viszály, s a béke anyaga öröklik mindnyájuk felett.

Hanem a mikor a sírok között járunk, a mikor szívünket nemes érzelmek hatják át, a mikor látjuk nyomorult embertársaink aggodalmas tepeledését jusson eszünkbe, hogy közeledik a tél, kezdődik szegény, elhagyatott és nyomorult embertársaink szenvedése: gondoljunk arra, hogy a szociális bajok egész serege torlódik egymás fölé, s a szerencsétlen sorsüldözöttek, kik önhibájukon kívül jutottak nyomorúságba, kiket ugyszólván a kegyetlen sors taszított nyomorba, s a kiktől megteleledkezett a gondviselés. védelem nélkül állanak s kétségbeeséssel néznek a tél szenvedései elé.

A tél közeledtével növekedik a szegénység, különösen most, a mikor a nyár is olyan silány keresztet adott a népnek; a nyomor és nélkülözés ijesztő mérvben jelentkezik és a társadalom segítségére roppant széles tér nyílik meg. Azok az intézmények, a melyek nálunk az emberbaráti célokat szolgálják, de maga a társadalom sem nézheti tétlenül azoknak a szerencsétleneknek szenvedéseit, a kik az éhséggel, hideggel küzdenek, s a kik a nélkülözések miatt a betegség gyötrelmével vívódnak. A kiknek lelkében az elhunytak emlékezte nemes gondolatokat szült, a kiknek szívében meleg érzést fakasztott a jóságos természet: nem feledkezhetnek meg az elhagyatott és védelemre szoruló gyermekekről sem, a kik silány rongyokkal takargatják gyenge testüket, s a nyomor és szenvedés jutott nekik osztályrész gyanánt.

Csak hogy, mikor a társadalom segítségére siet a maga nyomorultjainak, a mikor enyhíteni iparkodik embertársainak szenvedéseit, védelmet nyújt a sorsüldözötteknek, istápolja a tehetetleneket, mikor jótékonyt gyakorol, ez ne legyen haszonleső hivalkodás, a feltűnést kereső reklámhajsza s a szegények nyomorával való utálatos üzérkedés. Szomorú dolog és nem szívesen mutatunk rá még arra, hogy a humanizmus szolgálatában álló társadalmi intézményeink között is találunk olyanokat, a kiknek működését a protekció, az egyéni kedveskedés, a politikai elv és a felekezetieskedés, irányítják. Az elhunytak minden földi gyarlóságoktól megtisztult lelke, ha lelkünk hozzájuk felemelkedik, bizonyára másra tanít bennünket.

De a mikor elvisszük a megemlékezés virágait a mi kedveseink sírhalmára, keressük fel a nemzet halottait is, kiknek szelleme fényt, dicsőséget áraszt reánk, a kiknek példájából tanuljuk meg a hazaszeretetet, s a kik a sírból is a haza és szabadság szere-

TÁRCZA.

Halottak estéjén.

Száz és ezer láog gyul a sírok ormain:
Drága adójukat fizetik az élők.
Hát ti, messze lévő elhagyott sírjaim,
Sötét környékeken látok-e egy élőt?
Vagy a kegyeletől olyan távol vagytok:
Koldus-sírról rezgő fényugartát s kaptok?

Nem baj az; lelkemnek fényesebb sugára,
Mintha egy temető égne mindenestül.
Mérőföldeken túl hat, szabva sínes határa;
S mint a villám, tör a sötétben keresztül.
A szeretet szülte, a szeretet tartja;
S tán az enyészet sem veszt diadalt rajta.

A mi virágom volt, ti reátok fontam
Kicsi koszorúknak, kedves drága hantok!
Kis fiam, jó apám, tírólátok szóltam,
Mikor tiszta hangon pengtettem a lantot.
Most is, hogy a multon végig-végig szállok,
Sírni és pihegni síroknál állok.

Nincs a szeretetnek rómes éjszakája:
Elhagyott sírál is jó magának lenni
Nincsen pontos időt mutató órája,
Mely intse az élőt temetőbe menni.
Százszor és ezerszer meggyújtja a fáklját,
S nem keresi soha, kik és hányan látják.

De azért fákljátam gyujtalan nem hagyom
Most sem, midőn annyi szövéteket látok.
Távolban sötétül kedves két sírhalom,
Lelkem áldásának fényét hintem rátok,
Világoljon e fény, mig sírbolbta térek,
Mig a mennynek utján hozzátok fölértek.

Tóth István.

Halottak napja van . . .

Ködös szürke szomorú ut, sírkoszorúk illatával telt levegő. S ezen a szomorú uton, sok-sok gázszerű szomorú, síró ember, aszszony, gyermek. — Halottak napja van, s mindenki igyekszik, hogy kedves, sokszor megsiratott halottjának legalább egy szál virágot vigyen, egy imát mondjon a sírjánál, legalább egyet! De azt is csak úgy, ha tud! — Mert hiszen a fájdalom, az irtózatosszörnyű fájdalom, vasmarokkal tépi, marcangolja a szívünket ott annál a kis halomnál, mely eltakarja örökre tőlünk azt, akit oly nagyon-nagyon szerettünk, — s kiért annyit imádkoztunk s akit az Isten mégis elszakított tőlünk a kegyetlen halál által. Talán legszebb ifjúságában, talán éppen akkor, midőn legboldogabb lett volna. Ott ott, annál a kis halomnál a fájdalomtól bérult agy megtagadja még tán az Isten is.

Ködös szomorú ut, gyászfényeket lohogtat a szél, a halál lobogóját. Jaj szó, sóhaj hangzik össze-vissza. — Mert hisz akik ezen a könnyei átázott uton mennek, arra ki, — a temető felé, az mind-mind örökké vérző, soha be nem hegedő sebet hurcol ott a szíve mélyén, rövid, s mégis oly hosszú életen át, egész addig, mig ő fölé is nem álm borul s az a mindent eltakaró, mindent meggyógyító kis halom.

Éa is a temetőbe megyek. — Elöttem nem messze vidám leány csoport halad. Mosolygó, gondtalanul vidám gyermek leányok, akiknek még nincsen halottjuk, akik még csak gyönyörködnek a díszes sírokban. —

Nézem őket, Hallgatom a kacagásukat, s úgy összeszorult úgy is nagyon fájó, a veszteség irtózatoss gyöttrő fájdalomtól vérző szívem. Hiszen alig egy éve még én is ily vidáman, ily gondatlanul haladtam a temető felé. — S ma. Ma a fájdalom óriási súlyától meggöngyödvén, a sors kegyetlen csapásától összetörve hulló könnyekkel megyek a temetőbe, hogy a szülő, a menyasszony, a testvér hulló könnyeitől harmatos virágokkal díszítsük fel a sírját annak, akinek korai elhunytá oly sokat borított örökös gyászba, örök fájdalomba.

Oh! Hogy az emberi szív mennyit elbir! ? Hogy nem szakad meg akkor, amikor látja sírba tenni azt, akit még tegnap szépnek, mosolygónak, vidámnak látott, s ma már itt fekszik előtte hidagen, mereven, ho tan. A szemei lehunyva, az édes ajka lezárva örökre. — Ő már boldog . . . Ő már nem érez fájdalmat. De mi, akitet itt-hagyott. S kik félőrltlen a fájdalomtól, a porrig, sujtva, kénytelenek vagyunk végig vándorolni az élet göröngyös útján, roskadozva a vállunkra nehezede sulyos kereszt alatt, mig eljutunk oda, hol immár ő a nyugalom, a béke honában mély sírja ölen pihen. Oh hányszor fog még addig a mi szívünk ő érte a megszakadásik fájei.

Halottak napja van. — Égő viaszgyertya füstjével virággillat vegyül, s amott, a síralom, a jász-szó közt felhangzik a vidám kacaj. Azok akik ott kacagnak és suhogtatják szemeiket, nem tudják mi a fájdalom. A szokásnak hódolva gyönyörű koszorút he-

lyeztek halottjuk remekül kivilágított sírjára, de nekem azért úgy tetszik, az egész temetőben a legszegényebb halott ez, amelynek koszorúja, márvány keresztje csodaszép, de megsiratva az igaz fájdalom könnyeivel nincs-nincs. Mindezek, akiknek itt mellettem egyszerű fakeresztjére szivettépp zokogással borul az édes anya! Ugy kérvén vissza hangos jaj szóval a földtől az ő egyetlen drága fiát.

— Az egyik ur, a másik paraszt, egyformán anya mind a kettő. — A fiát! — Az egyetlen édes fiát sirató mind a két anya.

A szél könnyörtelenül tépi, szaggatja az egyik gyászfényolát, mig a másiknak kopott fejkendőjét lerántja, kedvtelve kuszálja ősz haját. Nem bánja, nem érzi egyik sem, csak sír és beszélget fiához mintha élne, mintha hallaná.

A selymes társaság kacag, azután megdöbben, talán az ő könnyelmű lelkükben is belenyíllalott egy peccs a valódi, az igaz nagy fájdalom sejtése.

Szegény édes anya fölneveli a gyermekét nehéz nagy küzdelmekkel s akkor amikor már nehéz fáradsága gyümölcsében gyönyörködhetett volna, mikor a gyermekből férfi lett, kiragadja a halál édes anyja szerető karjaiból.

Az a szegény kopott öreg asszony most is a fiáért küzd. Eggyöngült karjaival dolgozik egész évben; éheznek, fázik, csak hogy halottak napján koszorút hozhasson a fiának,

tetről beszélnek hozzánk, mert a szabadság hőseinek sírja felett ott leng az ő hatalmas szellemük, s az idők végtelenségig hirdeti azt a szent eszmét, a melyért vértüket és életüket áldozták. Zárandokoljunk el hát, a nemzet halottainak sírjához is, rójuk le a kegyelet adóját és hallgassuk meg az ő szavukat, mert bizony-bizony az önérték, az elvhűség oly gyenge a mi néptünkben, s az ősi erények annyira kiveszöböztek, hogy nagy szükség van az ő tanításukra.

A tanító munkássága a romboló szocializmus ellen.*)

A mai anyagias kor életfilozófiáját így írja le egyik legjelesebb írónk: „Az egész élet nem egyéb, mint védekezés; eszközkeresés vágyaink és szenvedélyeinknek éjjel-nappal való kielégítésére, harccal, háborúval, erőszakossággal.“ A kor elve: „Homo homini lupus.“ Vajjon mi okozta, hogy idáig jutottunk? Semmi más, mint a rossz nevelési rendszer. Iskoláink többnyire szintelenek. A lélek ápolását az iskolák a szülőkre, a szülők ellenben az iskolára hárítják s így mindenütt elmarad. Pedig szent kötelességünk volna belénevelni az ifjúságba azt, hogy Isten kijelölté mindenki élethivatását, s azt mindenki köteles becsületesen, sorsával megelégedve, minden körülmények között betölteni. És a rossz nevelési-rendszer, illetve a nevelés teljes hiánya okozza azt, hogy a mai kor gyermeke oly könnyelműen válik vak követőjévé a veszes és romboló tanoknak. Ilyen romboló tanokat hirdet a nemzetközi szocializmus, az internacionális szociáldemokrácia.

A nemzetközi szociáldemokrácia hazánkban többnyire a nagyobb városokban van elterjedve, ahol az iparosztály tömegben lakik együtt. Romboló hatása itt ma még legfeljebb egyes sztrajkokban volt csak észlelhető, mivel a szociáldemokrácia most szervezkedik csak igazán, hogy terjeszkedésében meg ne akadályoztassák, a látszat kedvéért a törvényes alpra lépett, kimondván, hogy a szociáldemokrácia világboldogító eszméit a törvény korlátai között, törvényes alapon akarja kiküzdöni. Mindez ideig óráig

*) A Léva Vidéki róm. kath. Népnevelők Egyesületének f. évi okt. hó 18-án, Léván megtartott közgyűlésén első díjat nyert pályamű, amelynek szerzője: Káta István nagyvaskházi tanító.

hogy néhány szál gyertyát égthessen a sírján.

— Szegény öreg asszony könnye hull-hull a fia sírjára. Hulló könnye eloltja azt a néhány szál olcsóska gyertyát. De szegény öreg asszony nem veszi észre, csak zokog tovább.

Az én szívem is úgy fáj, a megszakadásig fáj! Oh hiszen az a másik kis halom, a melyre az a másik anya borul kisírni lelke emésztő fájdalmát, nekem is oly drága halottat takar. Oly ifju, oly szép, oly reményteljes élet van elhantolva itt is. Szülő öröme, reménye, büszkesége. Bálványozott testvér, menyasszonyának mindene. De a halál, a kegyetlen halál nem néz, nem kimél semmit, csak rabol pusztit, utját jelezvén jajszóval könnyel, fájdalommal, nem hagy nekünk mást, csak ezt a kis dombot, amelyre rá borulunk kisírni fájdalmunkat.

Halottak napja van. — Szürke ködben varjuserég károg a temető felett. — Az ég gyertya, a virág kábitó illatával terhes levegőben nehéz fájó sóhajok repülnek föl-föl az egekhez. vigaszt, enyhülést kéri arra a sebre, amelyre ezen a földön, ebben az életben hasztalan keresünk.

A novemberi szél dudolva nyargal át a temetőn, rázza a levéltelen fákat, tépi a gyászfátyolokat, lobogtatja a gyertya lángját, kísértetiesen világítja meg a temető útján két oldalt ülő koldusok elé nyújtott sovány aszott kezét.

És mi ráborulunk a sírra, amely elárja, eltakarja tőlünk azt, aki oly drága, oly végtelenül drága volt szívünknek s kinek eltávolításával oly mély, soha-soha ebben az életben benem tölthető űr marad.

És ráborulva drága halottunk sírjára, hull-hull az igaz fájdalom könnye. Vajjon az a jó, azas édes szép fiú ott mélyen lent a koporsójában fekvé néma mozdulatlanságban megérzi-e édes Anyjának sírjára hulló forró könnyeit!

És hull-hull a köny, sóhaj, jajokat hord szerte a szél. Halottak napja van . . .

igaz lehet, illetve addig megmaradnak a törvényes korlátok között, míg eszméikkel a társadalom nagy tömegét elbolondítani nem sikerült. Akkor azonban lerombolva minden törvényes korlátot, a szociáldemokrácia a terrorizmus terére lép és a bomba, dinamit, a kollektív és egyéni borzalom várakozik a társadalom vezéralakjaira első sorban; mert a szocializmus végső céljaiban mindig a terrorizmus lép fel, mit bizonyít a mi speciális szocializmusunk is, az agrár-szocializmus.

Tulajdonképpen vajmi kevesen ismerik Marx, Lassalle és egyéb szocialista apostolok tanait, sőt a szociáldemokraták nagy része sincs e tanok fogalmával sem tisztában hanem legfeljebb egyes kikapott jelszavak után indulnak és vezetők tudatlan eszközei gyanánt nekik vakon engedelmessé válnak. Annál kevésbé ismeri ezen veszedelmes tanokat a nagytársadalom. Hazafias sajtónk sem foglalkozik vele és ez így van jól, mert ha bőven tárgyalná a sajtó ezen istentelen tanokat, megdönteni akarván azokat, önkénytelenül terjesztővé lenne a sajtó ezen veszedelmes tanoknak. A szocializmus olyan, mint egy ragályos kór, rendkívül gyorsan képes megmetelyezni az ember lelkét. És ez abban leli magyarázatát, hogy a szocializmus az emberi nyomorra és ebből származik, sorssal való elégedetlenségre alapítja uralmát. Hogy pedig célját minél biztosabban elérhesse, az emberi élet két legszentebb érzelmét, mely az életnek igaz tartalmát képezi és amely nélkül az emberi élet nem élhet, hanem állati tengődés: az Istent és a hazaszeretetet irtja ki az ember lelkéből. Mert hogy őket ne felezélyezze a vallás és ne nyűgözze le szűk határra a haza szent fogalma, ezért volt szükség a szociáldemokráciának a Büchnerben megtestesült istentagadó „materializmusra és nemzetköziségre és ez is képezi a szociáldemokrácia fundamentumát, amelyen utópikus, soha el nem érhető, mindent felforgatni akaró, istentelen tanai fölépültek.

(Folyt. köv.)

Közegészségügyi teendők.

A „Bars“ utolsó számának fenti cím alatt névtelenül szereplő vezércikkében csodálkozást kelt bennem az, hogy a „Bars“ bizonyos közérdekű dolgokban 25 éves szemlélődési dacára is nagyobb optimista mint én, ki a civitas levensis fejlődését csak 20 év óta figyelem meg.

A kérdéses cik ugyanis, a városban észlelt szenny és piszoknál szóval azt mondja „csak csodálni tudjuk, hogy a hatóság szeme mindezekre még ki nem nyit.“

Hát ezen a stadionon én már szerencsésen túl vagyok, engem ilyesmire már meg nem csodálkoztat, én a felett bámulok már, ha a hatóság egyszer talán-tán mégis tesz vagy megkísérél valamiképp a közegészségügyi előmozdítására.

A „Bars“-nak a hatóság ezen passzív-tása feletti csodálkozását, nagy köszönettel vehetik az illetékesek, mert tudtommal még nem mondtott nekik senki leplezetten kizelgőbb bókot.

Mert mi-másépp csodálkozhatnék a „Bars“ a hatóságnak közegészségügyi teendőivel szemben nyilvánított nemleges viselkedése felett, ha csak fel nem tételezi, hogy a hatóságnak:

- 1) van érzéke a köztisztaság iránt.
- 2) van tudomása a felhalmozódott szenny és piszokról és ezek egészségtelen voltáról.
- 3) van fogalma ezen közegészségellenes dolgok orvoslásának szükségességeiről és az orvoslást célzó intézkedések mikéntjéről.
- 4) van ambíciója, hogy a közegészségügyi érdekében való buzgólkodásával a közönség hálás elismerését kiérdemelhesse?

Pedig hát mindezt összességében a hatóságnál fel nem tételezhetjük, ha csak azt nem, hogy neki a szenny és piszokról van tudomása, mert erre e lapnak hasábjain ismételtén figyelmeztették. (Lehetséges azonban, hogy az illetékes tényezők ilyen unalmas dolgokat el sem olvasnak és róluk tudomást sem vesznek, mert az kényelmesebb nekik.)

E téren nem is várok semmi üdvös kezdeményezést a hatóságtól és a „Bars“ közegészségügyi vonatkozású cikkjének nem is reménylek sikert a hatóság, hanem a közönség felvilágosodása részéről.

Közegészségügyi vonatkozással bíró kérdéseknek a társadalom minden rétegében úgy mint helyi lapunkban való megvilágítása, szellőztetése előbb-utóbb fogékonnyá teszi a közönséget ezen közérdekű dolgok iránt és egyuttal éretté arra, hogy szomorú közegészségügyi viszonyaink sikeres megváltoztatását a nehézkes hatóságtól nyomtatékosan követelhesse és vele meg is válósíthassa.

Ha majd oly közérdekű és nagy fontosságú dolog, mint a köztisztaságnak megvalósítása minden polgár meggyőződésében gyökeret vert, akkor talán elérhetjük azt, hogy Léva város közgyűlései termében

felre téve pártusát és klikérdakat nem azt fogják szűkkeblőséggel és kalmár lélekkel fontolgatni, kinek és mily anyagi haszna származhatik a közegészségügyi befektetésekből, hanem azt, vajjon a város a kérdéses közegészségügyi intézmények megvalósításával újra emelkedik-e a tökéletesedés útján, a melylyel karöltve a város anyagi jólétének fejlődése is jár; akkor talán elfogjuk aztérni, hogy a városi hatóság is azon kulturális magaslatra fog helyezkedni, melyen állania kell, és akkor h a gondviselés mindezt nekem is meghagyja élnem, én is fogok a „Bars“ sal együtt csodálkozni, ha a hatóság szeme valami olyasmire ki nem nyílik, amit neki látnia kellene.

Tudom s azt hiszem a „Bars“ is valjában nézetemet, hogy a mi felfogásaink nem hallatazanak fel a magas Olympusra.

Mindazonáltal a hányszor kell és lehet szívesen csatlakozom azokhoz, kik városunk közegészségügyének harcterű a cynikus nembánomság és vétkes tudatlansággal szembe szállanak.

Talán sikerül végre azon orvos polgártársainkat is a porondra csalogatni, kik koruk tapasztalataik bősége, és népszerűségük, tudományuk kényszerítő befolyásával sokat lendíthetnének a dolgon.

Ezen nemes tusakodásból a közönség sok tanúságot meríthet és lehetséges, hogy előbb utóbb azok is, kiknek a városunk közéletének irányításában az előszóval való szereplés jutott osztályrészül, csatlakozni fognak hozzánk és eltekintve attól, hogy nem tőlük indult ki a lendülés, azon nemes ambícióval fogják az eddig mostoha közegészségügyet felkarolni, mely a közérdeknek ott is lelkesedéssel igyekszik szolgálni, ahol nem fizetnek babérrel és emléktáblával, s hol csak annak tudata jutalmaz, hogy köztelességünket önzetlenül teljesítettük.

Dr. Karafiáth

Barsvármegye közönségehez a törvényes ellentállás tárgyában.*)

Tisztelt Polgártársaink!

Barsvármegye törvényhatósága f. é. július hó 17-én 638. sz. a. hozott határozatával kötelelességszerűleg kimondotta a törvényes ellentállást az alkalmatlan Fejérváry-kormányával szemben, mert vállalkozását hazafiatlannak, sőt hazafellenesnek találta. Ezt tették az ország többi vármegyéi is.

Más országokban, hol az alkotmány nem csak papíron van meg, hanem szilárd alapon áll: az ily hazafiatlanság bűnével megbélyegzett kormányt azonnal távoztatni kell a kormány-rud mellől. Nálunk, hol az alkotmányosság csak lidércfény, dühbáb volt mindezt ideig a hatalom kezében; s a mindnyájunk megvetésével sujtott bünszövetkezet még minig vezeti az ország ügyeit; sőt az erőszak terére lép: megfenyegeti mindazokat, a kik vele szemben hazafias kötelességüket teljesítik.

A hazafiatlan kormány hazafellenes számítása minden bizonnyal beválnék: ha e hon polgáraibannagyonnem volna a hazaszeretet, mint az erőszakról való félelem, erősebb nem volna az áldozatkészség, mint a magasabb — eszményi célokra nem ismerő anyagiasság. Az igazi honszeretet, mely a magyar nemzetnek minden időben kiváló tulajdona volt, a legnagyobb áldozat meghozatalára is képessé teszi a haza gyermekeit.

Törvényhatóságunk, midőn a hatalom tulkapásai, erőszakoskodásai ellen tisztviselői s a maga számára védelmet keresett, a vármegye közönségének hazafiságára s abból folyó áldozatkészségre támaszkodott. E alapon hozta meg f. é. augusztus hó 28-án 655. sz. határozatát, mely a következőket foglalja magában:

„Tekintettel arra, hogy Barsvármegye közönsége f. évi július hó 17-én tartott közgyűlésében 638. szám alatt hozott határozatával kijelentette, hogy a Baró Fejérváry Géza elnöksége alatt álló kormány nem tekintí alkalmányos kormányt és így vele szemben a törvényes ellentállásra (passiva resistentia) kellett helyezkednie, mely a meg nem szavazott adók be nem szedéséből és a meg nem szavazott újoncok ki nem állításából, valamint a törvényeinkbe ütköző kormányrendeleteknek végre nem hajtásából áll; tekintettel továbbá arra, hogy ennek következtében a kormány a törvényhatóságtól az állami javadatokat egészen, vagy részben esetleg meg fogja vonni, s az alkotmány védelmében részt vevő vármegyei, rendezett tanácsú városi és községi tisztviselőket állásuktól esetleg fel fogja függeszteni és elmozdítani a közgyűlés a törvényes ellentállás folytathatása érdekében szükségesnek jelenti ki, hogy az esetleg elmaradó állami javadatokat, valamint a megjelölt tisztviselőket ezen feffüggesztésük vagy elmozdításuk általi szenvedett kárainak fedezésére az anyagi eszközökről gondoskodják.“

„Ennek megfelelően a közgyűlés a vármegye hazafias adózó közönségehez fordul és felhívja azt, hogy 1904 évi egyenes állami adóinak 10% át önéntes adózásként ajánlja fel és fizesse be az a több megnevezendő pénzintézeteknél a már idézett 638. számú közgyűlési határozattal megalakított albizottság részére nyitandó folyószámlákra. Ezen pénzintézetek az aranyos-maróthi járásban az „Aranyosmaróthi Takarékpénztár“ és a

„Barsmegyei Népbank“, a garamszentkereszt járásban, továbbá Kirmőcsány és Ujbánya városokban a „Kőrömcányai Takarékpénztár“, a „Zarnócai Takarékpénztár“, a „Zarnócai Népbank“, az „Ujbányai Népbank“, a lévai járásban és Léva városban a „Lévai Takarékpénztár“, a „Lévai Takarékszövetkezet“, a „Lévai Kereskedelmi Bank“, a „Barsmegyei Népbank“ lévai és nagysallai fiókjai, az „Aranyosmaróthi Takarékpénztár“ szelvi fiókja; az osztráyi járásban az „Osztráyi Takarékpénztár“ a verébelyi járásban az „Aranyosmaróthi Takarékpénztár“ és „Barsmegyei Népbank“ verébelyi fiókjai.“

„Ezen pénzintézeteket falkéri a közgyűlés, hogy a vármegye közönségét hazafias működésében támogassák, a törvényhatósági bizottság albizottsága részére nyissanak folyószámla lapokat, ezekre az önként adózóktól ezen önkéntes adókat fogadják el s e befolyt összegekből csupán az albizottság megjelölendő elnökeinek utalványára teljesítsenek fizetéseket.“

„Kijelenti a közgyűlés, hogy amennyiben ezen önkéntes adó a vármegye költségvetési fedezetét kápező állami javadat hiányának pótlására és a tisztviselők kártalanítására igénybe nem vétetnék, az kizárólag a befizetők rendes állami adótartozásának fedezésére fordítandó s az alkotmányválság megszűnésével az állampénztárakba beszolgáltatandó.“

„Ezen önkéntes adónak befizetésére vonatkozó felhívások kiadására, azok beszállítására és kezelésének ellenőrzésére, azoknak a megjelölt célra való felhasználására a közgyűlés az albizottságot hívja fel.“

„Végül a vármegyei tisztifőgyűlésének meghatározása után a közgyűlés az 1886 évi XXI. t. cz. 9 §-ának b) pontja alapján kijelenti, hogy ezen határozat fontos közérdekből azonnal jogervényre lép, csakis birtokon kívül fellebezhető s azonnal foganatosítandó.“

Ezen határozatban nyert megbízásunk alapján azon kéressel fordulunk vármegyénk minden egyes adófizető polgárához, hogy 1904 évi állami egyenes adójának 10% át, vagyis egytized részét a megnevezett pénzintézetek valamelyikébe befizetni szíveskedjék.

Ha az alkotmányos rend minden rázkódattal nélkül helyre áll: akkor a befizetett összeggel az adózó polgárok állami adója fog terovatni, tehát a hazafias kötelesség ezen teljesítése áldozatba nem kerül, ha pedig alkotmányunkat valóban komoly veszély fenyegetné, úgy annak a legnagyobb áldozatok árán való megvédése minden polgárnak becsületbeli kötelessége.

Nem kell a multba messze visszatekintnünk, látni fogjuk, hogy Magyarország hű fia a hazafiság kötelességeinek becsületteljesítése érdekében a legnagyobb áldozatoktól sem riadtak vissza: áldoztak vagyont, áldoztak vert a hazaszeretet oltárán! Kövessük példájukat!

Isten vedje hazánkat, áldja nemzetünket!

Különfelek.

— **Halottak estjén.** Kigyulnak a mecsek, lobog a bus emlékezés lángja. A mi temetőnkben van egy sírhalom, közös az, mindnyájunké, melyen minden magyar ember meggyújthatja a honszerelme magasztos tüzet. Az idén az emlékezés lángja magasabban lobog. Hiszen van rá ok elég. Nem a halai felett akarunk annál a sírnál keseregni, életerőt a karunk belőle meríteni! — A tanítóképző ifjúsága este fél 6 órakor tartja meg hagyományos kegyelelő ünnepélyét a honvéd sírnál, míg a polgárok faklyás felvonulása és a szabadság hősről való ünnepélyes megemlékezés fél hét órakor kezdődik. — Csak hadd lobogjon az a tűz, tagyasztó idők járnak.

— **A lévai ev. ref. egyház** a reformáció 388. évfordulóján, 1905. okt. hó 31-én kedden reformációi emlékünnepélyt rendez a köve kezű sorrenddel. Dél előtt 10 órakor isteni tisztelet a templomban. Beszédet tart: Birta József lelkes, énekel a tanítóképző intézet ref. vallás ifjúsága Beethoven-től egy férfi négyest. Deután ugyancsak a templomban gyermekistentisztelet lesz egyházi beszéddel és a gyermekkar énekeivel. Este 6 órakor vallásos estély. Felolvas: Birta József, ref. lelkes neje címen: „Mit kíván a népközlet az evangélium?“ Szaval: Szigyák Irénke. Kereskes Bálint. Énekel a Bathien Katalin keresztény négyest s a ref. tanítójelöltek énekkara. Belépti díj nincsen. Persely a négyest jótékony céljaira lesz kitéve.

— **Áthelyezés.** A lévai tisztikar egy régi rokonszenves tagját veszté el, amennyiben Szt. E. h. I. t. v. n. kezelőtiszt főhadnagy a beszercebányai 16-ik honvéd-gyalogezredhez helyeztetett át, helyébe jön Róth Rezső kezelőtiszt-főhadnagy a trencsényi 15-ik h. gy. ezredtől.

— **Városi vígadó.** Szépen hangzik, nem is boldog gondolat. Arról van szó, hogy az uradalom nem tartja fenn továbbra az „Oroszlán“ vendéglőt, mint ilyet. Ha es igaz, akkor jó volna jó előre gondolni egy olyan városi vígadó felépítésére, melyben volna mulatságok és előadások számára nagy terem, esetleg színpad, szálló, vendéglő stb. Mindezekre nálunk szükség van, s hogy a város nem vessitene rajta, az bizonyos. Mert

*) A megyei ellenőrző bizottság a következő felhívást bocsátotta ki, melynek közlésére felhívta lapunkat. Szerk.

hát ki nem karolná fel a „városi“ vendéglőt? Vannak ilyenek más kisebb-nagyobb városokban is és a polgárok mindenütt büszkén ajánlják a „városi“, vagyis az ő saját vendéglőjüket.

— **A lévai iparosok** nov. 5-iki mulatsága igen fényesnek ígérkezik, a próbák fenakadás nélkül folynak s a legjobb sikernek néznek elébe. Akik meghívót tévedésből nem kaptak, forduljanak a rendezőség bármely tagjához.

— **Augusztai királyi hercegnő talizmánya.** Augusztai királyi hercegnő kedves emléket küld midazoknak a lelkes hölgyeknek, a kik a védősége alatt álló József királyi herceg Szanatórium-Egyesület ügyéért fáradoztak, odaadón és ikeresen működnek. Az emlék egy arany amulet, melynek egyik oldalán az egyesület emblémája van, a kigyóval küzdő gladiátor, másik oldala a királyi hercegnő írása után vésett következő jelmondat: Ez emlék kísértje utjain, Augusztai főhercegnő. Az arany amuletet a következő urhölgyeknek küldötte meg a kir. hercegasszony: Alföldy Főra Báyer Báláné, Das Echerolles Kruspér Sándorné, Epstein Vilmosné, Halassy Kálmáné, Jeszenszky Istvánné, Koller Sándorné, Lassberg Rudolfné grófné, László Ekné dr-né, Plukovich Ferenccé, Ritter Károlyné, Sternberg Albertné, Székely Györgyné, Szvacsina Gézánné, Tüzes Jenőné.

— **Gyászír.** Özv. dr. Vietoris Sándorné urnót ismét újabb csapás érte, amennyiben Teréz nővérét alig fél év előtt veszté el s most a családban a legutolsó testvér: wachbergi Loserth Mihály anyakönyvvezető is nyug. körjegyű hunyt el folyó hó 21-én életének 74-ik évében Ibafa közösgben (Baranyam.). Az elhunytat özvegye és két gyermeke gyászolja. — Nyugodjék békében!

— **Közgyűlés.** A Lévai Temetkezési egyesület, folyó évi november hó 3-án d. e. 9 órák fogja megtartani rendes évi közgyűlést a vásárháza nagytermében.

— **Panasz a betegsegélyző ellen.** A héten egy szegény munkás ember panaszkodott a baját, hogy kezét erősen megsértette, s ezért két álló hétig nem bírt dolgozni. Volt ugyan a betegsegélyző pénztár egyik orvosánál, de az nem adott neki bizonyítványt azzal: „Rá van maga szorult?” — Ő meg nem mert a doktor urnak ellentmondani, pedig családja iparossegéd, aki napszámból él, és a két hét alatt adósságba verte magát, mert a betegsegélyző pénztártól nem kapott egy fillért sem, holott már kilenc éve pontosan fizeti a járandóságát. „Az egészséget csak azért találják ki az urak, hogy a szegény embernek elvegyék az utolsó krajcárját is.” — Nem is csodájuk, hogy az a munkás ember aztán ilyen véleményét alkot magának, mert mit akart a doktor ur azzal a kérdéssel, spórolni akart? Vajon kinek a javára? — Ugyanezen iparos panaszkodta el, hogy a betegsegélyző egy másik orvosa meg csak a hívás után két nap múlva látogatta meg tüdőgyulladásban fekvő gyermekét. — Ilyen esetek éppen nem alkalmasak arra, hogy népünkben a közhasznú intézmények iránt bizalmat ébresszenek.

— **A kálnai országot** páriát ritkítja az országban. Már t. illik rosszabbára való tekintettel. Tudvalevő, hogy a vasutól a kálnai vashidig az utast a törvényhatóságot vallja gondozójának, helyesebben mostohájának. Olyan rossz ez a darab ut, hogy üres szekérnek is tengelye törni rajta. Már az alapítvány is veszélyeztetve van, az alapvető kövek álanak ki — különösen a kőhidakon — intő jel gyanánt, úgy hogy most már az ut helyreállítása is igen nehezen fog menni. Pedig ez az ut nagyon fontos forgalmi vonal: 8 mondd nyolc országot forgalmát szedi fel magába, nem is emítve az uradalmi majorokból kivezető gazdasági utakat, melyekből szintén nagy teherszállítás folyik; ennél fogva ezen ut fenntartására legalább is nyolczszor annyi erő kellene fordítani, de sajnos, úgy látszik, annyiban sem részesül, amennyiben más, kevésbé forgalmas utak. Pl. a kiskoszmály—nemcsény—maróti uton még a tavalyi kavics sincs legyurva, olyan ritka ott a forgalom, a kavics mennyiségét nem képesek felhasználni. Különös dolog, hogy sem a közigazgatási bizottságban, sem a törvényhatósági közgyűlésben még nem akadt ember, aki e tárgyban felszólalt volna, már pedig a rendkívüli forgalmat tekintve ennek első rangú kérdésnek kellene lenni. Súlyosbíja a helyzetet az is, hogy a keramit ut részint a törvényhatóságnál, részint a kormánynál fennakadt, így a keramit-burkolat ez évben — a vasútig terjedő városi uton — nem létesülhet. Azt természetesen emberi elmével nem lehet kiszűzni, hogy ilyen közhasznú és nagyon fontos meg sürgős dolgot hogyan lehet megakasztani és mi célból? Elég az hozzá, hogy a városból kivezető ut is kriminális; most ugyan a város szinte erején felül dolgozik rajta, hogy megjavítsa, de ez már majdnem lehetetlen, mert az őszi őrjáti terjedelmű terményszállítások alapján tönkre tették. Valósággal városunk forgalmának csökkenését idézik elő az elhanyagolt közutak.

— **Tuba Károly,** a lévai tanítóképzőben végzett költő-tantó, akitől Léván sok szép, lelkes szavaltot hallottunk nemzeti ünnepek alkalmával, egy kötetnyi versét adja ki előfizetés útján. A kötet e hó végén fog megjelenni, előfizetési ára 1 kor. 50 fill.,

bolni ára 2 korona lesz. Az előfizetési felhívást az ifjú költő e szavakkal végzi: Ujból kérem: ne hagyjanak el! Elég sajnós, hogy irodalmi viszonyaink még olyanok, hogy hiába indultam volna kiadót — talán. Azért van szükségem az önök segítségére. De talán könyvem is megérdemli, hiszen a lelkemből szakítottam minden sorát. Olvassák el! Komárom Aranyos, 1905. október hó, őszinte tisztelettel Tuba Károly.

— **A nagyölvédi ev. ref. egyház** folyó hó 22-én kettős ünnepet ült. Ekor volt ugyanis ujonnan átépített, a modern izlésnek megfelelő temploma felavatása; valamint az érdemekben gazdag Pólya Lajos hírlapirodalmilag is ismert lelkész ottani lelkésziségeinek 35 éves jubileuma. A felavató beszédet a jubiláns lelkész a szokott lelkesítő, emelkedett hangulatban tartotta. Szeretett hívei 35 év alatt 720 ezer korona értékű vagyonat szereztek, az egyház pedig annyi ezret, ahány éve a lelkész működik. Ha a jó tulajdonság és az áldozatkészség megmarad a hívekben, akkor úgy az egyház, mint a hívek jövője meg van alapítva.

— **A selmecbánya-hegybányai gyűjtőgyár** reszvenytársaság t. hó 24-én tartotta a hegybányai kaszinóban alakuló gyűlést. Képviselve voltak Hontvármegye, Selmecbánya törvényhatóság, a bányakincstár, a selmecbányai és vidéki pénztárvezetők stb. Dr. Szatmari Ábrahám ismertette a keletkezendő vállalat részletes költségvetését. A gyűlés ezután az alapítókat 200.000 koronában áptította meg, egyben bizottságot küldött ki, a reszvenyjegyző a rársi körlevelek megszerkesztésére, miután elvben ki-onda a gyűjtőgyár létesítését a kincstár által adományozandó Miksa-aknai telep mellett levő emeletes magtári épület helyén. A kincstártól felajánlott épület teljes egészében eszközzésére Dr. Szatmari Ábrahám küldött ki. A vállalat igazi célja a munka nélkül maradt hegybányai bányamunkások feleségítése.

Szép és biztos mellékkereset. Tanítók, jegyzők, papok, vagy oly egyének, kik a szöleszethez csak nemleg is értenek és oly videkok laknak, ahol a szőlő megéri, vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőmiveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkereset lehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda“ Budapest, Váci-utca 20/b.

Szerkesztői üzenetek.

Magyar, Léva. A költemény nem felel meg, a kiadóhivatalban átveheti.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1905. évi október hó 22-től október hó 29-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Valent István Peschl Mária	fiú	István
Chlup Lajos Madola Erzsébet	leány	Mária
Mrázik Ilona	fiú	Antal
Svarcz János Petrusz Katalin	leány	Katalin
Vilcsék Salamon Weisz J.	fiú	Pál
Jánosy István Andruska G.	leány	Erzsébet Gizi

Lévai piacziárak.

Szavatvezető: Könyv József rendőrkapitány.

Busa m.-masszánként 15 kor. — fill. 15 kor. 60 fill. Kétszeres 3 kor. 20 fill. 13 kor. 80 fill. — Rozs 13 kor. 20 fill. 13 kor. 40 fill. Arpa 13 kor. 60 fill. 14 kor. 50 fill. Zab 14 kor. 30 fill. 15 kor. 40 fill. — Kukoricza 11 kor. 40 fill. 12 kor. 60 fill. Bab 20 kor. 40 fill. 21 kor. 40 fill. — Lenusa 26 kor. 12 fill. 80 kor. — fill. — Köles 9 kor. 20 fill. 10 kor. 80 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként Budapesten. Vörös here 110—120 kor., Luczernamag 108—116 kor. Muharmag 19—21 kor. Csillag lütr 18—19 kor., Spergula (Csibehur) 18—19 kor., Pohánka 18 kor., Mustár 32—34 kor., Baborhere 70—80 kor.

Nyiltér.

Ajánlati hirdetés.

Vb. Klein József zsarnóczi (Barsvármegye) közadós, bejegyzett kereskedőcséző csödtömegehez tartozó és a csödtömlár 1—64, 96—417, 419—421, 423—424, 426—440, 443—521, 523—558, 560—571, 574—1015, és 1017—1111 tetelei alatt felvett 14504 kor. 64 fill. beszerzési árral bíró 8869 kor. 63 fill. re becsült rőt-, divat-, norimbergi és fűszerárúkból álló raktár folyó évi december 7-én d. e. 11 órakor fog Zsarnóczán a helyszínen ajánlati uton eladni.

Az áruraktár 1905. december 6-ikán reggel 9 órától délután 5 óráig, valamint 1905. december 7-én d. e. 9—11 g a helyszínen megtekinthető.

A venni szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat a becsérték 10%-ával, mint

bánatpénzzel együtt legkésőbb 1905. évi december hó 6-ik napjának d. e. 11-órág Ujbányán az alulírott tömeggondnoknál, avagy az árverés napján d. e. 11 óráig a helyszínen nyujtsák be. Az ezen időpont után érkező ajánlatok figyelembe nem jönnek. A beérkezett ajánlatok felett a csödválasztmány nyomban a helyszínen határoz. A csödválasztmány fenntartja magának a jogot hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon váasz-hasson és tetszés szerint dönthesse.

Azon ajánlattevő, akinek ajánlatát a csödválasztmány elfogadja, köteles bánatpénzének elvessztése és kártérítés terhe alatt a megvásárolt árukat a tömeggondnoktól 15 nsp alatt átvenni, és azok ajánlati árát ugyanakkor készpénzzel kifizetni.

A tömeggondnok és csödválasztmány az eladandó áruknak sem leltárban kitüntetett mennyiségeért sem minőségeért szavatosságot nem vállal. A vételi illetéket és bélyegköltéseket a vevő viseli. A leltár alulírott tömeggondnoknál bármikor megtekinthető.

Ujbányán, 1905. évi okt. hó 19 napján.

Dr. Rischaneck Béla
csödtömeggondnok.

1803/905 tkvsz.

Árverési hirdetés kivonat.

Az ujbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Turcsán János végrehajtónak **Buri Bochmann János** végrehajtott szervenő elleni 15 kor. 74 fill. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtsi ügyében az ar-maróthi kir. törvényszék az ujbányai kir. járásbíró területén levő Ujbánya városban fekvő az ujbányai 1733 sz. számú tjkvben a 1. sorsz. 2455/b hrsz. 33/b házsz. alatt a végrehajtsat szervenő nevében irt egész ingatlanra az u. ezen tjkvben a 2. sorsz. 2456/b hrsz. alatt ugyanannak nevében irt egész ingatlanra az ugyanezen tjkvben a 3. sorsz. 2464—2466 c. hrsz. alatt ugyanannak nevében irt egész ingatlanra az árverést 600 korona, 46 kor. és 95 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi november hó 7-ik napján délelőtti 11 órakor** a tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 74 korona 10 fillert készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujbányán a kir. jság mint tkvi hatóságnál 1905. évi augusztus hó 25-én.

Pátkay
kir. albró.

2289/1905. tkvi szám.

Árverési hirdetés kivonat.

A lévai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Muharos József végrehajtónak **Kristóf János** végrehajtsat szervenő elleni 106 korona hátralekos tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtsi ügyében a lévai kir. járásbíró területén levő Zseliz közösgben fekvő és végrehajtsat szervenő ellen a zselizi 546 számú tjkvben A I. 1. 3. 5. 6. 7 sor 282/b. 696/a. 872/c. 935/a és 998/b. hrsz. szám alatt felvett ingatlanban 1/2 rész illetményen 267 korona kikiáltási árban, továbbá végrehajtsat szervenő birtokutódjának **Lojda Lászlóné** szül. Sallai Karolinának a zselizi 550 számú tjkvben A I. 1. sor 344/2 hrsz. szám alatt felvett ingatlanban 1/2 rész illetményére 289 korona és vegül végrehajtsat szervenő jogutódai **Koncz Károly** és neje **Vank Eszter**nek a zselizi 551 sz. tjkvben A I. 1. sor 761/b. hrsz. szám alatt felvett ingatlanban 1/2 rész illetményre 300 korona kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1905. évi október hó 31 napján d. e. 8 órakor Zseliz közösg bírői hazánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván 1905. évi aug. hó 11

Kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.
kir jbiró szabadságon h.

Dr. Elek
királyi albró.

Tul nagy készlet miatt

ajánlom a raktáromon levő eredeti angol rumot és likőröket teljesen leszállított áron.

Tisztelettel
Amstetter Imre utóda
Wiener Soma
Városház épület.

Mészárszék megnyitása!

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben **Városház-köz** (Friedmann féle házban) november hó elején

mészárszék

nyitok.

Fő törekvésem az leend, hogy a t. vevőim bizalmát jó és pontos kiszolgálásom által kiérdemeljem.

Számos éven át helyben szerzett ismerőseimre támaszkodva reményem hogy b. pártfogásukban fognak részesíteni.

Maradok illő tisztelettel

Weisz Miksa
mészáros

Boreladás.

Kitűnő fehér és schiller bor 36 kor. Kővidinka fajbor 50 koronáért szállít hektoliterenkint, — 5 kgr. csemegezőföltöt chaselas 3 koronáért franko, bármely posta állomásra.

SZUNYOGH FERENCZ

bortermelő
Ókéske, v. áll. Ujkéske.

Gyöngyvirág-crème és szappan arczra, kézre legjobb, teljesen ártalmatlan szer.

1 tégely ára 1 korona. — Szappan 80 fillér.
BOLEMAN gyógyszerárban Léván.

Majorgazda és kertész

kerestetik a hulli uradalomba legkésőbb 906. január hó 1-i belépéssel. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal — melyek vissza nem küldetnek —

CSEKEY AURÉL urad. intézőhöz

Hull, u. p. Óhaj (Bars megye) küldendő.

Megbízható és szorgalmas

ügynökök

olyan vidékről, a hol a szőlő megterem és szőlőmiveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztításait már megkezdte vagy pedig a hol szőlőtültetéssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkereset lehetnek szert, ha címüket közlik **HEGYI LAJossal** Budapest, Király-utca 15. I.

Bluz selyem

35 kr.-ig. Legutolsó újdonságok. Bérmentve és már elvámolva. Házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNERBEG selyem gyár. Zúri ch.

Magas jutalék-

Kereset. Ügyes agyvitensök előleget kapnak Uj és küönleges. (Nem biztosítás, könyv-reszet, sorjegy stb.) Ajánlatok **K. 250** szám. alatt. **Fischer J. D.** hirdetési iroda **Bubapest** gerlócy utca 1. intézendők.

Minden háztartásban
búszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle

Kneipp-malata kávénak

egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányos-
nia a kávéital készítésénél.

Usak az eredeti csomagokat
kérjük a „KATHREINER-
nével.

Tűs 74 1905

Óriási szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyereményt fizetünk ki nagyrabecült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszeres a nagy jutalmat **600,000** koronás főnyereményt.

a legnagyobb **400,000** koronás főnyereményt.

továbbá 4 á **110.000**, 3 á **90.000**, 2 á **80.000**, 3 á **70.000** 3 á **60.000** több **50.000**, **40.000** **30.000**, **25.000**, **20.000** **15.000** és ezeken kívül számtalan **10.000**, **5.000**, **2.000**, **1.000**, **500** koroná és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ leghelyesebb osztálysorsjátékban vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17. magyar osztálysorsjátékban 110.000 sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeremény jut és összesen **14 millió 459.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000** **200.000**. 2 á **100.000**, 1 á **90.000**. 2 á **80.000**, 1 á **70.000**. 2 á **60.000**, 1 á **50.000**, **40.000**, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.
1/2 " " " 3. — " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

október 31. évi november hó 6-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházunk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.
II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Eladó teljes gazdasági berendezés!

Az uradalmi bérlet felhagyása folytán az összes gazdasági élő és holt felszerelés nevezetesen: Tenenek, ökrök, Bivalyok, Lovak, Csikók, Szamarak, Juhok, Jorksirci és Mangolicza Sertések. Továbbá két garnitúra gőzcséplőgép, vető és fűkaszaló gépek, szekerek. Sack ekék, s. a. t. szabad kézből eladók.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a tulajdonosnál Egegen Jerfy Ferencznél.

Haltenberger Béla, Kassa

Vegy-tisztító és kelmefestő intézete.

Alapított 1810.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon **SCHÖNSTEIN HENRIK** uri és női divatáru kereskedőt Vegytisztító és kelme festő képviselővel felruháztam.

Gyáramban mely Kassán 1810 óta fennáll s mely a mai kor igényeinek megfelelően van berendezve, **tisztításra elvállalok minemű fehérneműt** u. m. férfi ingek, gallérok, kézellők, háló ingek, Csipke függönyök és asztalneműk, továbbá mindennemű **férfi, női és gyermekruhákat**, Blousokat, Felöltőket és minden e szakmába vágó cikket, **festésre elvállalok mindennemű férfi és női ruhákat** Felöltőket, Paletokat stb. stb. ide vágó cikket, **anélkül hogy a ruhadarabokat szét kellene fejténi.**

Képviselőm **Schönstein Henrik ur**

minden e szakmába vágó cikkek tisztítását és festését elvállalja és bő utasítással szolgál.

Képviselőm gyárammal szoros összeköttetésben van s így azon helyzetben vagyok hogy a n. é. közönség legkényesebb igényeit is bármikor pontosan és jutányosan eszközölhetem.

Midőn tisztelettel kérem képviselőm által n. b. megbízásaikkal megtisztelni sziveskedjék, maradok

kiváló tisztelettel

Haltenberger Béla

vegy tisztító és kelme festő

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80—89 BUDAPEST, VI., Ó-UTCZA 6. Telefon 80—89

a magyar királyi szab. Osztálysorsjáték főárusítója.

Sürgönyeim:
Sárkányék Budapest.

Folyó száma: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzáróított sorsjegyeket saját penzemmekivátok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; létjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltót leszámítom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kapnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betab azásra folyosók.

Semmiféle **előleges jutalékot nem kérek** ugyszintén minden levelet, válasz helyeg nélkül is rögtön elutazok.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA

Budapest, VI. Ó-utca 6.

25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyúttal b. megrendelésit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnali kifzetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek

kiszolva:	2979	12128	12953	16065	35734	44596
	51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kiv. andó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest, VI. Ó utca 6.

Megrendelem önöknél a ..... számú ..... sorsjegyet
és ennek árát .....
póstautalvánnyal küldöm.
kérem utánvenni.

A nem kívántat
tessek áthuzni.

Név: .....

Lakhely u. p. ....

Gabonatisztító-rosták. Darálók. Morzsoló. Tizedes mérlegek.

Mezőgazdasági gépgyárosok raktára:

Kern Testvéreknél
Léván.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Sackrendszerű egytetemes és mélyítő acél ekék.

Cseplőgép.

Mindennemű könyvek és folyóiratok

erős bekötötése elvállaltatik.

Nyitrai és társa könyvkereskedésében Léván.

A vegyleg megvizsgált, amellől hatóságilag az arcbőrre ártalmatlannak talált

Szörvestő

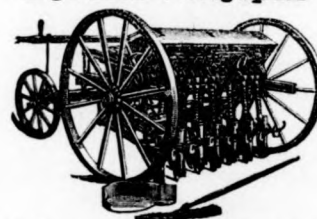
eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen araszórt gyökereitől, anélkül, hogy az arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak megadja az üdőséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona. Vidéki megrendeléseket díjkrétén utánvét mellett eszközöl

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczélekék 1, 2, 3 és 4 barázdásnak
Ret, moha, tagozot és diagonál **Boronák**

Gyűrűs és sima acél lemez földi hengerek, Agrícola vetőgépek

ARATO-GÉPEK

fűnek herének.

Szénagyűjtők és aratógerelyek. Szénafordítók.

Szabad. aszaló, keszülék gyümölcs és főzeleknek.

Bor- és gyümölcs sajtók,

Gyümölcs és szőlő zuzók és bogymorzsolók,

Önműködő szabadalmazott szőlő feoskendő

"SYPHONIA",

Tormános és vértelű pusztítására,

Szállítható takart tűzhelyek.

legjobb szerkezetben készítene és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

cs. és k. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Alap. 1872. Bécs, II. Taborstrasse 71. 1000 munkás.

Kitüntetve több, mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék és számos előismerő levél ingyen. — Képviselőik és viszont elárúsítók kereszettek.

Kaphatók: **KNAPP DÁVID** úrnál Léván.

Cseplőgépek

szab. új Kőrüvevény ellátott görög csapágyakkal

kézi-, járgány és gőzhajtásra

Járgányok

1—6 vonóállat befogására

Legujabb gabona-tisztító-rosták,

TRIUREK és KUKORICA MORZSOLÓK,

Szeceka vágók, darálók, répavágók,

Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók

valamint minden más fajta gazdasági gépek